

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Revisionsrapport

Granskning av delårsrapport 2008-06-30

Krokoms kommun

3 september 2008

Anneth Nyqvist

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

2008-09-08

Anneth Nyqvist

Maj-Britt Åkerström

Innehållsförteckning

1	Sammanfattande bedömning och åtgärdsförslag	4
2	Revisionsfråga och revisionsmetod.....	6
3	Inledning och regelverk.....	6
4	Granskningsresultat.....	7
4.1	Föreskrifter och anvisningar.....	7
4.2	Förvaltningsberättelse.....	8
4.3	Resultat- och balansräkningen.....	10
4.4	Sammanställd redovisning.....	11
4.5	Investeringar	11
5	Övriga iakttagelser	11

1 Sammanfattande bedömning och åtgärdsförslag

Vår utgångspunkt i granskningen av delårsrapporten är att övergripande se på hur den sammanställs och dess förutsättningar att vara en bidragande del i kommunens styrning och uppföljning. Vår granskning är översiktlig och mindre omfattande än granskningen av årsredovisningen.

Med utgångspunkt i revisionsfrågorna gör vi följande sammanfattande bedömning:

Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och aktuell normgivning?

Vi bedömer att delårsrapporten i allt väsentligt sammanställs utifrån KRL:s krav och aktuell normgivning. Några förslag till utveckling av delårsrapporten lämnas dock i avsikt att öka informationsvärdet ytterligare.

Uppfyller delårsrapporten de av fullmäktige fastställda målen för kommunens ekonomi?

Förvaltningsberättelsens uppföljning av de finansiella målen visar att samtliga mål uppfylls i delårsresultatet men att två av målen inte uppfylls på helårsbasis:

- Resultatet före extraordinära kostnader ska uppgå till minst 2 % av skatteintäkter och statsbidrag vilket motsvarar ca 17 mkr. Budgeten för helåret ligger på 12,3 mkr och det prognostiserade resultatet på 14,0 mkr.

- Investeringarna ska finansieras med egna medel och investeringarnas storlek ska ej överstiga avskrivningar, dvs ca 24 mkr. Prognosen för året ligger på ca 52 mkr.

Redan i årsbudgeten gjordes avsteg från dessa mål med hänvisning till omfattande expansion i några kommundelar. Vår bedömning är därmed att resultatet i helårsprognosen inte är förenligt med resultatnivån i kommunens finansiella mål.

Vi har noterat att kommunen har sänkt pensionsskulden med nästan 60 mkr under 2008, vilket är en viktig åtgärd för att minska kommunens åtaganden på lång sikt.

I rapporten finns ingen samlad bedömning eller avstämning av fullmäktiges mål för verksamheten med betydelse för en god ekonomisk hushållning vilket gör att vi har svårt att göra en bedömning av måluppfyllelsen i denna del.

Är prognosen rimlig?

Prognosen för skatteintäkter och statsbidrag bygger på uppgifter från Sveriges Kommuner och Landsting. Efter delårsrapportens färdigställande har Sveriges Kommuner och Landsting tagit fram en ny prognos som innebär att resultatet blir ca 1,5 mkr sämre för Krokoms kommun.

Prognosen över verksamhetens nettokostnader följer i stort sett den prognos som upprättades i samband med fjolårets delårsrapport sett till kostnadsfördelningen över andra halvåret. Prognosen över nettokostnaderna kan alltså bedömas som rimlig.

Vi bedömer utifrån omfattningen av genomförd granskning att delårsrapporten i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och att dess bidrag till kommunens styrning och uppföljning ger förutsättningar för att styra kommunens verksamhet och ekonomi.

Vi lämnar följande förslag till utveckling av delårsrapporten:

- I förvaltningsberättelsen bör finnas en samlad rapportering av måluppfyllelsen mot fullmäktiges verksamhetsmål
- Förvaltningsberättelsen bör även kompletteras med övergripande personalförhållande, framtidsbedömning och nyckeltal
- Ett delårsresultat bör upprättas även på nämndsnivå, där periodiseringar görs på samtliga nämnder och periodiseringar även uppdateras i huvudboken
- Resultat- och balansräkning bör kompletteras med notförteckning
- En sammanställd redovisning bör finnas även i delårsrapporten

2 Revisionsfråga och revisionsmetod

Komrev inom Öhrlings PricewaterhouseCoopers har på uppdrag av revisorerna granskat kommunens delårsrapportering.

Revisorerna skall enligt kommunallagen pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för detta ingår en granskning av kommunens delårsrapport för perioden januari- juni 2008.

Granskningen syftar till att bedöma hur den granskade delårsrapporten uppfyller kraven enligt följande revisionsfrågor:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och aktuell normgivning?
- Uppfyller delårsrapporten de av fullmäktige fastställda målen för kommunens ekonomi?
- Är prognosen rimlig?

Granskningen inriktas mot att granska vilken information som lämnas i delårsrapporten samt rutinerna vid upprättandet. Vid granskningen av rutinerna ingår att bedöma hur periodiseringar, värderingar, prognoser m m har hanterats. Granskningen utförs i enlighet med Komrevs granskningsprogram för granskning av delårsrapport.

3 Inledning och regelverk

Krav på och utformning av delårsrapporten framgår av kommunala redovisningslagen, KRL. Under 2005 tillkom bestämmelser i kommunallagen, KL och KRL som berör delårsrapporten och dess granskning. Dessa bestämmelser innebär följande:

- Minst en delårsrapport ska behandlas av fullmäktige
- Revisorerna skal bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenlig med de mål om god ekonomisk hushållning som kommunfullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas delårsrapporten
- I budgeten ska de mål och riktlinjer för verksamhet och ekonomi som är av betydelse för god ekonomisk hushållning anges
- Förvaltningsberättelsen ska innehålla en redovisning av om målen för god ekonomisk hushållning uppnåtts

KRL innehåller sedan tidigare följande bestämmelser om delårsrapportering:

1 § Kommuner och landsting skall minst en gång under räkenskapsåret upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten från räkenskapsårets början. Minst en rapport ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret.

2 § Delårsrapporten skall innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens eller landstingets verksamhet och resultat sedan föregående räkenskapsårs utgång. Upplysningar skall då lämnas om:

1. Sådana förhållanden som är viktiga för bedömningen av kommunens resultat eller ställning, och
2. Sådana händelser av väsentlig betydelse för kommunen eller landstinget som har inträffat under rapporttiden eller efter dess slut.

4 § Om det inte finns särskilda hinder, skall det i anslutning till de uppgifter enligt 2 § även lämnas motsvarande uppgifter för samma rapport period under det närmast föregående räkenskapsåret.

Begrepp och termer skall så långt det är möjligt stämma överens med dem som har använts i den senast framlagda årsredovisningen. Bedömning av delårsrapport och årsredovisningen ska grundas på det ekonomiska resultatet och uppfyllelsen av fullmäktiges mål.

4 Granskningsresultat

4.1 Föreskrifter och anvisningar

Den upprättade delårsrapporten omfattar perioden januari – juni vilket är i överensstämmelse med KRL där det sägs att delårsrapporten ska omfatta minst sex och högst åtta månader.

Anvisningar och interna föreskrifter går ut till förvaltningarna. Anvisningarna innehåller uppgifter om att periodiseringar skall göras enligt samma principer som vid bokslutet, men att det kan göras mer summariskt än vid årsskiftet.

Någon sammanställd redovisning i likhet med i årsredovisningen upprättas inte i delårsrapporten.

Vår samlade bedömning är att de föreskrifter och anvisningar som finns kring delårsrapporten uppfyller de krav som KRL ställer.

4.2 Förvaltningsberättelse

Liksom i årsredovisningen är förvaltningsberättelsen kärnan i den information som delårsrapporten ska redovisa. Förvaltningsberättelsen i delårsrapporten ska enligt KRL innehålla

- förhållanden som är viktiga för bedömning av kommunens resultat och ställning
- händelser av väsentlig betydelse som inträffat under perioden eller efter dess utgång.

Utöver lagens krav på innehållet har praxis i viss mån blivit att förvaltningsberättelsen utformas i överensstämmelse med förvaltningsberättelsen i årsredovisningen vilket stämmer väl med KRL:s förarbeten där man ansåg att delårsrapporten bör ges samma struktur som årsredovisningen.

Finansiella mål

De finansiella målen följs upp i den ekonomiska översikten på ett överskådligt sätt:

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige inför budget 2008	Utfall i delårsrapport/ prognos 2008	Måluppfyllelse
Resultat – Kommunens ekonomiska resultat före extraordinära poster ska uppgå till minst 2 % av skatteintäkter och övriga intäkter, dvs ca 17 mkr.	Resultat – Resultatet i delårsbokslutet uppgår till 17,4 mkr, och det prognostiserade helårsresultatet till 14,0. Budgeten för helåret ligger på 12,3 mkr.	<i>Ja. Halvårsresultatet uppfyller målet. Nej. Helårsresultatet understiger målet. I årsbudgeten gjordes avsteg från 2 % målet för att tillgodose ökat servicebehov till följd av expansion i några kommunalar.</i>
Likviditet – Ska på ett års sikt motsvara en månads lönekostnader, dvs ca 30 mkr.	Likviditet – Uppgår vid halvårsskiftet till 31,8 Mnkr, Oförändrad likviditet förväntas vid årsskiftet.	<i>Ja.</i>
När likviditetsmålet uppnås ska den totala långfristiga skulden minska antingen genom amortering av låneskuld eller verklig avsättning till pensionsskuld.	Lån – De långfristiga skulderna är oförändrade vid halvårsskiftet men en viss upplåning behövs, ca 15 mkr, under hösten 2008. Pensionsskulden har sänkts med nästan 60 mkr.	<i>Ja. Totalt sett minskar den långfristiga skulden både vid halvårsskiftet och vid årsskiftet</i>
Investeringar skall finansieras med egna medel och investeringarnas storlek ska ej överstiga de årliga avskrivningarna, dvs ca 24 mkr.	Prognosen för investeringar uppgår till ca 52 mkr, vilket är mer än dubbelt så högt som målet.	<i>Nej. Kommunen gör avsteg från de finansiella målen 2008-2010 för att tillgodose de behov som starkt ökande inflyttning i Ås och Dvärsätt innebär.</i>

Två av de finansiella målen kommer inte att uppfyllas på helårsbasis. Redan i årsbudgeten gjorde kommunen avsteg från dessa mål och detsamma gäller även för plan 2009-2010.

Verksamhetsmål

I delårsrapportens verksamhetsberättelser från respektive nämnd följs verksamhetens mål upp. Vi saknar dock en samlad bedömning av måluppfyllelsen avseende fullmäktiges mål för verksamheten med betydelse för god ekonomisk hushållning.

Vi har noterat att ett utvecklingsarbete angående verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning pågår. I samband med detta görs även en översyn över struktur, omfattning och tidplan för återrapportering av verksamheternas mål.

Väsentliga personalförhållanden

Någon samlad redovisning avseende personalfrågor lämnas inte. Däremot har Socialnämnden i sin verksamhetsberättelse kommenterat att sjukfrånvaron har minskat under första halvåret 2008.

Vi föreslår att förvaltningsberättelsen kompletteras med en uppföljning av hälsotal på övergripande nivå.

Framtidsbedömning

Liksom i årsredovisningen bör delårsrapportens förvaltningsberättelse avslutas med en framtidsbedömning. Informationen bör i första hand inriktas på periodbokslutets effekter för helåret, vilka åtgärder som eventuellt behöver vidtas och dess verksamhetsmässiga konsekvenser. Om delårsrapporten dessutom ger skäl till en ny bedömning av utvecklingen på sikt bör även den informationen framgå.

Nyckeltal

I lagstiftningen kring budget och god ekonomisk hushållning återfinns påpekande om vikten av att jämföra kommunens verksamhet med andra kommuners verksamhet. Ett sätt att göra detta är jämförelser via nyckeltal. Dessa bör användas som ett hjälpmedel och stöd i olika moment i de kommunala lednings- och styrprocesserna.

Förutom de finansiella nyckeltalen saknas nyckeltal i Krokoms delårsrapport. Vi föreslår att delårsrapporten kompletteras med nyckeltal.

4.3 Resultat- och balansräkningen

Krokoms kommuns delårsrapport består förutom förvaltningsberättelse av resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys. Detta är i enlighet med KRL:s krav.

Delårsrapport

Delårsresultat redovisas endast på övergripande nivå. Det hade varit önskvärt med åtminstone ett delårsresultat totalt för varje nämnd för att kunna göra en rimlighetsbedömning av resultatet även på nämndsnivå.

Vi har granskat de periodiseringar som är gjorda i samband med delårsrapporten och konstaterar att väsentliga poster till stor del har periodiserats. Skatteintäkter och statsbidrag har redovisats enligt kontantmetoden vilket innebär att slutavräkningar för 2007 och 2008 ej är periodiserade. Någon beräkning av semesterlöneskulden per juni månad har inte gjorts, i budgeten beräknas semesterlöneskulden öka med 0,5 mkr på helårsbasis.

Enligt anvisningar skall nämnderna göra periodiseringar per juni månad, men det är endast samhällsbyggnadsförvaltningen och revisorerna som gjort periodiseringar av verksamhetens intäkter och kostnader i delårsrapporten. Vidare anser vi att det är en fördel att periodiseringarna uppdaterar huvudboken istället för att som idag sammanställas sidoordnat från redovisningen.

Specifikationer till väsentliga konton i balansräkningen har tagits fram på ett föredömligt sätt, vilket innebär att det är lätt att stämma av huvudboken. Däremot saknar vi notförteckning till såväl resultat- som balansräkning i delårsrapporten.

I resultat- och balansräkningen redovisas jämförelsetal för samma period föregående år i enlighet med KRL. Informationen i balansräkningen kan enligt vår uppfattning med fördel kompletteras med uppgift om utfall vid senaste årsbokslut.

Prognos

Sveriges kommuner och landstings sista prognos presenterades först 28:e augusti, vilket inträffade efter delårsrapportens färdigställande. Den stora förändringen sedan tidigare prognos är att slutavräkningen för 2008 beräknas till 205 kr per invånare istället för 102 kr per invånare. Detta innebär en försämring av resultatet med knappt 1,5 mkr för Krokoms kommun, vilket innebär att resultatet hamnar i nivå med budget.

Pensionsskuld

Vi har noterat att pensionsskulden har sänkts med nästan 60,0 mkr under 2008. Vi vill framhålla att det är positivt att kommunen tagit initiativ till att minska det framtida pensionsåtagandet.

4.4 Sammanställd redovisning

Sammanställda resultat- och balansräkningar där kommunen och de kommunala bolagen konsolideras saknas, vilket får betraktas som en brist i informationshänseende men ingen avvikelser från god redovisningssed. I delårsrapporten finns Krokomsbostäder AB med men däremot saknas i stort sett information om gymnasieförbundet och räddningstjänstförbundet. Dessa båda upprättar delårsrapporter per den sista augusti vilket försvårar upprättandet av en sammanställd redovisning. Ambitionen bör dock på sikt vara att i likhet med i årsredovisningen upprätta en sammanställd redovisning för kommunen och bolagen. Om man väljer att inte upprätta en sammanställd redovisning är det ur styrningssynpunkt viktigt att de ingående bolagens ställning och resultat kommenteras liksom en prognos för helåret.

4.5 Investeringar

Omfattande investeringar är planerade under åren 2008-2010. Kommunen beskriver i budgetdokumentet för 2008 att avsteg görs från de finansiella målen för att tillgodose de behov som starkt ökande inflyttning i Ås och Dvärssätt innebär.

Vi bedömer att kommunen har gjort ett strategiskt val genom att avvika från de finansiella målen avseende investeringar. Vi menar vidare att det är positivt att varje investering trots att den finns med i budgeten, måste upp till Kommunstyrelsen för nytt beslut före igångsättande. Med detta har kommunen antagit en försiktig hållning.

5 Övriga iakttagelser

Den tid som går mellan rapporttidpunkten och till dess att rapporten behandlas i fullmäktige är lång, tre månader. Detta gör att fullmäktige har en begränsad möjlighet att vid behov uppdra åt nämnderna att vidta åtgärder med avseende på en förbättrad måluppfyllelse avseende verksamhet och ekonomi. En delårsrapport som upprättas per augusti skulle möjligen kunna behandlas i fullmäktige i oktober liksom nuvarande rapport och dessutom vara betydligt aktuella.

Delårsrapporten är omfattande och ger mycket och detaljerad information om kommunens verksamhet och ekonomi. En översyn av återrapporteringen av verksamheternas mål pågår. För att minska omfattningen i det dokument som behandlas i kommunfullmäktige föreslår vi en mer samlad information kring de av fullmäktige fastställda verksamhetsmålen. Denna bör då vara inriktad på att fokusera på avvikelser från målen och åtgärder för att öka måluppfyllelsen.